

НАРОДНО ПОЗОРИШНЕ ВИШНЕ

ФЕБРУАР 2023.

ГОДИНА XIX, БРОЈ 158

www.narodnopozeriste.rs

ИЗДАЈЕ НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ У БЕОГРАДУ

БАЛЕТ НАРОДНОГ ПОЗОРИШТА У БЕОГРАДУ ОДЛИКОВАН СРЕТЕЊСКИМ ОРДЕНОМ ПРВОГ СТЕПЕНА

Поводом Дана државности Републике Србије, председник Александар Вучић уручио је 15. фебруара одликовања заслужним појединцима и институцијама, међу којима је и Балет Народног позоришта у Београду коме је додељен Сreteњски орден првог степена.

На свечаности одржаној у згради Председништва Републике Србије, престижно признање у име дирекције Балета националног театра примила је уметничка директорка Ана Павловић.

У образложењу је наведено да је орден додељен за нарочите заслуге и постигнуте резултате у области балетске уметности, поводом сто година посто-

јања сталног балетског ансамбла и репертоара.

Сreteњски орден је одликовање Републике Србије установљено 26. октобра 2009. године Законом о одликовањима Републике Србије.

Додељује се указом председника Републике Србије, за Нарочите заслуге за Републику Србију и њене грађане у областима јавних, привредних, културних, просветних, спортских и хуманитарних делатности.

Аутор идејног решења Сreteњског ордена, који има три степена, је академски вајар Никола Вукосављевић, редовни професор Академије ликовних уметности у Београду.

У СУСРЕТ ЈУБИЛЕЈУ: 100 ГОДИНА БАЛЕТА НАРОДНОГ ПОЗОРИШТА У БЕОГРАДУ

МАЈА ГОЈКОВИЋ, ПОТПРЕДСЕДНИЦА ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И МИНИСТАРКА КУЛТУРЕ:

Незаобилазно место магије

Изузетно ми је задовољство да балетским уметницима и свим запосленима у Балету Народного позоришта честитам овај величанствен јубилеј - 100 година постојања балетског ансамбла у нашој земљи.

Упркос бројним изазовима током једног века, Балет Народного позоришта је постао препознатљив не само у нашем региону, већ и у европским и светским оквирима по професионализму и таленту уметника и извођењу значајних балетских комада, креирајући на тај начин кореографије савременог уметничког израза и чувајући културно наслеђе. Управо је Народно позориште, као колевка српског балета, где је ова чудесна уметност рођена и где су изнедрени први балетски играчи и кореографи у Србији, јединствен светионик уметности и културе у савременом времену.

Балет Народного позоришта је и данас незаобилазно место магије, где оживљавају речи нашег нобеловца Иве Андрића из приповетке „Аска и Вук”: *Игра се тај њен чувени балет у ком уметност и воља за отпо-*

ром побеђују свако зло, па и саму смрт. Онако како Аскин плес побеђује вука, тако Балет Народного позоришта представља национални симбол тријумфа уметности, културе па и живота.

Дубоко сам убеђена да ће актуелни ансамбл, разноврсним кореографијама, маштовитошћу покрета и високим стандардом, у духу богате традиције, изнова наставити да надахњује и опчињава публику, на радост свих љубитеља ове уметности.

Као неко ко разуме колико је балет специфичан, захтеван и колико изискује рада, труда и одрицања, веома сам поносна на овај јубилеј и верујем да ћемо заједничким напорима допринети да се балетска уметност додатно развија и унапређује у времену пред нама.

На крају упућујем и честитке на изузетном признању које је ансамбл добио поводом 100. годишњице постојања - Сретењском ордену првог степена, што је потврда за све постигнуте резултате у области балетске уметности, а уједно и сведочанство квалитета и значаја постојања сталног балетског ансамбла и репертоара.

СВЕТИСЛАВ ГОНЦИЋ, УПРАВНИК НАРОДНОГ ПОЗОРИШТА У БЕОГРАДУ

Следећих сто

Припала ми је велика част и још већа одговорност да будем на челу Народного позоришта у Београду у историјском тренутку када цео национални театар са поносом прославља 100 година континуираног постојања Балетског ансамбла и балетског репертоара Народного позоришта!

Балет Народного позоришта градили су велики светски уметници, играчи и кореографи стварајући основу за балетску сцену која траје и данас. Поносни на наше играчке корене, на све уметничке личности које су уткане у основе нашег балета, поштујући њихов значај, данас имамо задатак да, градећи чврсту балетску сцену, будемо веза за будућност, спона културног наслеђа и младости, будућности која долази.

Народно позориште у Београду има дугу традицију балерина на челу свог ансамбла, па тако и данас, у тренутку великог јубилеја прославе балетске уметности, на челу нашег балетског ансамбла је наша примабалерина Ана Павловић, која је у име Балета Народного позоришта у Београду примила овогодишње Сретењско признање, Сретењски орден првог степена, као прави представник једне од најлепших сценских уметности, на шта

смо посебно поносни. Балет је „поезија у покрету”, али балет је и неуморни тренинг, вежба, посвећеност и одржавање врхунске кондиције, сузе и упорност, крв и зној, огроман рад.

У години овог великог јубилеја којим се поноси цела Србија, припремамо захтевну, велику премијеру балета „Гусар” (Le Corsaire), инспирисаног песмом лорда Бајрона, који никада до сада није извођен у Београду и Србији.

Али припремамо и многе друге активности, изложбе, предавања, трибине и едукативне балетске програме за нашу нову младу публику и наше нове балетске почетнике који ће можда једног дана заблистати у насловним ролама светске балетске баштине.

Дуга и богата традиција непрестано нас инспирише да започнемо следећих сто година, уверени да ћемо Балет Народного позоришта у Београду и наш најзначајнији балетски ансамбл увести у нови Век постојања са великим амбицијама и надамо се великим успесима и новом енергијом за будућих сто година!

Честитам Балету Народного позоришта у Београду, Народном позоришту и српској публици стогодишњицу балета у Србији!

АНА ПАВЛОВИЋ, УМЕТНИЧКА ДИРЕКТОРКА БАЛЕТА НАРОДНОГ ПОЗОРИШТА У БЕОГРАДУ:

Светска препознатљивост

Као уметнички директор Балета Народного позоришта и као дугогодишња примабалерина која је посветила цео радни век својој матичној кући, могу да искажем дивљење, као и задовољство поводом нашег значајног јубилеја - 100 година Балета у Србији.

Чињеница да Балет Народного позоришта континуирано постоји читав век сведочи о његовом значају у нашем друштву, али нас и подсећа да је неопходно константно радити на неговању и унапређењу балетске уметности, јер она представља значајан део наше културне историје.

Балет Народного позоришта је кроз историју дугу 100 година пролазио кроз велике успоне и падове, али је увек опстајао захваљујући квалитетним уметницима, балетским играчима, кореографима и педагозима. Они су неоспорно дали свој велики допринос у настајању, развоју и вођењу Балета ка светској препознатљивости, између класичног и традиционалног израза, проналазећи своје место у аутентичности. Никада не смео заборавити њихову величину и њихово стваралаштво.

Управо због тога, Народно позориште је у припреми израде монографије која ће обу-

хватити период од читавог века наше богате балетске уметности.

Балет Народного позоришта прославиће 19. марта 2023. године свој рођендан, јер се тачно на тај дан, пре 100 година у Народном позоришту одиграла прва целовечерња балетска представа у два чина („Шехерезада” и „Силфиде”).

Премијерним извођењем класичног балета „Гусар/Le Corsaire” (у кореографији Бахрама Јулдашева) који се никада раније није играо на нашој сцени, прославићемо свој рођендан, на свечан и достојанствен начин.

У духу нашег јубилеја, очекује нас још једна премијера, три једночина дела савремених кореографа која ће бити изведена у јуну месецу.

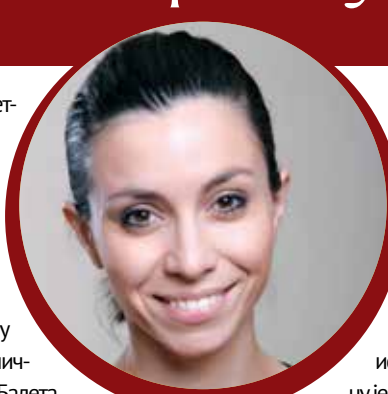
Веома се радујем што ћемо имати прилику да се присетимо дела наших великих кореографа, попут Димитрија Парлића, Вере Костић и Мире Сањине, на музику домаћих композитора, виђених очима домаћих кореографа данашњег времена. Ова премијера ће имати ауторску аутентичност и тежак, али и диван задатак, који се тиче свих нас. А то је да завирујући у прошлост схватимо значај садашњице и угловимо у светлу будућност.

СМИЉАНА СТОКИЋ, ИЗВРШНА ДИРЕКТОРКА БАЛЕТА НАРОДНОГ ПОЗОРИШТА У БЕОГРАДУ

Одговорност према будућности

Целокупан балетски ансамбл и управа Народного позоришта у Београду, као и стручна јавност и публика са великим поносом, али и очекивањима дочекују прославу једног века уметничке игре у Србији. Дирекција Балета, заједно са службом маркетинга, обележавање јубилеја је осмислила као низ догађаја и активности које ће се континуирано дешавати током целе стоте године постојања нашег Балета, од марта 2023. до марта 2024. године. У циљу што веће видљивости у јавности, али великог обима задатка који стоји пред нама - да се сетимо свега значајног из наше балетске историје, али и промовишемо актуелне играче и репертоар, током наредних година дана све премијере и пратећи догађаји ће бити у знаку прославе. После дужег времена у овој календарској години нас очекују три балетске премијере што ће значајно обогатити наш репертоар како у делу класике, тако и у савременом стваралачком изразу, али и показати уметничке потенцијале нашег играчког ансамбла.

Започет је рад на изради публикације „100 година Балета Народного позоришта у Београду” у којем ће на истраживању архивске грађе учествовати посебно оформљен стручни тим. Овако јединствено и тематски свеобухватно издање из историје балет-

ске уметности код нас биће од великог значаја за промоцију досадашњих балетских достигнућа и значајних уметника кроз историју. У *Позоришним новинама*, од октобра 2022. године, у сваком броју излази фељтон из историје српског балета, а у плану је и отварање посебне странице на сајту Народного позоришта која би пратила све активности прославе јубилеја.

Током наредног периода бићемо окренути успостављању јачих веза са балетском школом и осмишљавању модела боље сарадње система образовања и потреба позоришта као послодавца, али и као установе која има одговорност према будућности уметника коју школује наша земља. Окренути ка унапређењу наше професије у јубиларној години пред нама стоји и велики изазов да заједно са Министарством културе, управом нашег позоришта и других установа културе које запошљавају играче, као и представницима струковног удружења и синдиката наставимо рад на системском моделу и законској регулативи која би требало трајно да реши одлазак балетских играча у пензију, односно неометано запошљавање младих. Наш циљ је да системско решење обезбеди одрживи модел са аспекта послодавца и државе уз максималну бригу за социјалну сигурност балетских играча.

ПРЕМИЈЕРА БАЛЕТА ГУСАР/LE CORSAIRE - ПРВИ ПУТ НА СЦЕНИ НАРОДНОГ ПОЗОРИШТА У БЕОГРАДУ

Романтична прича о љубави и страсти

Тамара Карсавина као Медора (1908)

Као што смо већ најавили у претходном издању *Позоришних новина*, Балет Народного позоришта у Београду у овој години обележава значајан јубилеј – 100 година постојања. Јубиларни рођендан нашег Балета биће обележен низом манифестација, али централни догађај представља премијера балета *Гусар/Le Corsaire* која је предвиђена 19. марта 2023. године, када је, истог датума, али далеке 1923. године на сцени националног театра изведена прва целовечерња балетска представа.

Како бисмо на прави начин указали на значај овог догађаја направићемо историјску ретроспективу извођења балета *Гусар/Le Corsaire* на светским балетским сценама. И поред своје грандиозности, овај балетски спектакл је пратио необичан уметнички развојни пут, као и бројне кореографске верзије. Сама хронологија извођења на светским сценама је прилично неуједначена, у смислу бројних поставки на сценама Совјетског савеза, на пример, или извођења на западним сценама, тек крајем

20. века. Подсетимо да је премијера овог балетског спектакла одржана 23. јануара 1856. године у париској *Опери (Théâtre Impérial de l'Opéra)*, у кореографији Жозефа Мазилијеа (Joseph Mazilier), који заједно са В. де Сен-Жоржом (*Henri Verneuil de Saint-Georges*) потписује

Упредстави *Гусар/Le Corsaire*, у кореографији госта из Словачке, Бахрама Јулдашева, учествује комплетан ансамбл Балета и Оркестар Народного позоришта, под диригентском управом Ане Зоране Брајовић. Сценографкиња представе је Олга Ђурђевић, а костимографкиња Катари́на Грчић Николић.

и либрето који је настао према епској поеми *Гусар* (1814), Лорда Бајрона чувеног британског песника из периода романтизма. Прва поставка у Русији је изведена 1858. године на сцени Царског балета (*Imperial Ballet*) у Санкт Петербургу, у кореографији Жила Пероа (Jules Perro) и Маријуса Петипа, као асистента кореографа. Већ тада је Петипа дао велики допринос

јер је увео две потпуно нове деонице које су касније постале неизоставни део других кореографских верзија, попут нумера под називом *Pas d'Esclave* и *Pas de trois des Odalisques*. У својој каријери која је трајала 60 година, Маријус Петипа је поставио четири верзије балета *Гусар*, али и отворио пут за бројне будуће кореографске креације овог балета.

Захваљујући бројним ревизијама и новим кореографским редакцијама, балет *Гусар/Le Corsaire* представља продукцију која је током своје историје трпела константне и радикалне измене. Још један куриозитет представља чињеница да се уз базичну музичку партитуру Адолфа Адама, у балету користе и композиције бројних других аутора, што је и кореографима остављало већу слободу и могућност да додају нове играчке деонице. У складу са тим, поменућемо верзије Александра Горског, Самуила Андрианова, али и редакцију Агрипине Ваганове.

Интересантно је да балет *Гусар/Le Corsaire* није био на репертоару западних театара током већег дела прошлог века. Тек крајем 90-их година 20. века наилазимо на поставке *Гусара* на сцени бостонског Балета и чувеног њујоршког АВТ-а (American Ballet Theatre). У Западној Европи запажамо овај балет тек након 2000. године. Енглески национални балет је, на пример, први пут ово дело извео тек 2013. године, у кореографији А.М. Холмс која је исти наслов већ поставила на америчким сценама. Поменимо и велики повратак *Гусара* на сцену Бољшег театра 2007. године у кореографији Ј. Бурлаке и А. Ратманског који су одлучили да се врате коренима, користећи либрето, музичку партитуру, декор и костиме кореографске верзије коју је

поставио Маријус Петипа далеке 1899. године и која на руским сцена није виђена деценијама уназад.

Наша верзија балета *Гусар/Le Corsaire* која је тренутно у припреми, у кореографији

Маријус Петипа

Адел Гранцов као Медора (1868)

графија додатно ће оплемењити ову бајковиту балетску причу. Посебан ексклузивитет представља чињеница да балет *Гусар/Le Corsaire* до сада није извођен на нашој сцени, изузев у сегментима. Од далеке 1923. године Балет Народного позоришта исписује странице балетске историје, а ускоро ће јој додати још једно значајно дело класичне балетске литературе.

■ Бранкица Кнежевић ■

Бахрам М. Јулдашев је рођен и школован у Ташкенту где је завршио кореографско уметничку школу. Школовање је наставио у Москви у „Руској Академији класичне игре“, у Школи „Бољшој театра“ и на Конзерваторијуму „Н.А. Римски Корсаков“ у Петровграду.

После специјализације на Факултету за кореографију у Русији добио је звање балет мајстора. Завидну солистичку каријеру остварио је играјући главне роле класичног и неокласичног балета у многим познатим театрима широм света (Позориште у Варшави, Истанбулу, Ташкенту, Петровграду) и на бројним гостовањима (Јужна Америка, Грчка, Холандија, Енглеска, Шкотска, Ирска...). Као педагог и балет мајстор радио је у Антверпену, Новом Саду, Бечу и по позиву од 2002. до 2004. године у Београду. Од 2005. је професор игре по позиву на Конзерваторијуму у Братислави. У Народном позоришту у Београду деловао је као гостујући педагог балета и балет мајстор од 2002. до 2004. године. Од 2014. године је ванредни професор Института за уметничку игру, одсек класичан балет и педагогија.

Бахрама Јулдашева, на музику Адолфа Адама и групе композитора, најближа је поставци Пјотра Гусева који је и аутор измењеног либрета у сарадњи са Јуријем Сломинским. По први пут се уводи лик роба Алија, али је битно измењена и музичка партитура. Ова поставка је била веома популарна у совјетској Русији. Касније је било још неколико верзија, али се нису дуго задржале на репертоару због строгог совјетског режима који је снажно утицао на развој културе и уметности.

Балет *Гусар/Le Corsaire* припада опусу старих, грандиозних балетских продукција 19. века и управо због те чињенице представља значајан и велики подухват Балета Народного позоришта. Квалитет овог дела доказује његова дуговечност јер на балетском репертоару различитих театара опстаје већ 167 година. Публика ће имати прилику да ужива у романтичној причи о љубави и страсти проткану интригама са оријента, уз обиље атрактивних сцена и егзотичних мотива. Раскошни костими и грандиозна сцено-

У 155. сезони свога постојања (и у скоро 200 година позоришне традиције у Србији) Народно позориште обележава 100 година од својих почетака балетске уметности као најмлађег уметничког изданка, после драме и опере.

Будући да у балету не постоје реч или глас - као изражајне јединице у драмској и оперској уметности, могли бисмо рећи да је - за балетску уметност, за естетизован покрет у симбиози са музиком која исказује одређени душевни садржај и смисао - потребна још виша моћ апстрактног разумевања публике. И у вези са тим, изгледа да балет, код нас, заузима своје место у театарској уметности, право временом, синхронизовано са развојном способношћу рецепције публике.

Сматра се да је класични балет настао из церемонијалних дворских свечаности у 15. веку (чувена приредба у Милану 1489. која је приређена у част венчања Изабеле од Арагона) али сам покрет као основа балетске уметности стар је колико и човеково постојање на Земљи. Од природ-

них људских кретњи и њиховог утицаја на буђење и развој људске свести до савлађивања покрета у функцији естетског тј. исказивања значења вишега реда, дуг је временски распон. Људски нагон за освајањем простора и превазилажењем ограничености тела, водио је уобличавању складних, естетизованих покрета у три равни: по тлу, на прстима и у ваздуху. Тежња тој вертикали, истовремено је и тежња душе за суштином. У почетку су машине помагале балетским играчима да освајају просторне висине на сцени, а затим

је то чинио партнер. Задатак је био да се сопствено тело - као материја - савлада, да се усвоје положаји тела до изражајне лакоће (супротни природним положајима притиснутим гравитационом силом) и то до те мере, да тело освоји највиши ниво „независности“ од материјалног, и постане најсуптилнији инструмент изражавања душевних и свеколиких садржаја надахнутог бића балетског уметника. Човек постоји у јединству духа, душе и тела, а усавршавање тог јединства, односно одуховљавање и одушевљавање тела у балетској уметности, омогућава досезање до чудесног, мистичног дела реалности у којем се води дијалог са Силом божанском да се умилостиви, да јој се изрази захвалност или изрази побуна против ње.

Славни француски кореограф Серж Лифар (1905-1986) у свом *Манифесту кореографа* алудирајући на Стари завет,

написао је: *У почетку беше покрет*. Наводећи овај пример, Мирјана Здравковић, истакнути теоретичар балетске уметности, коментарисала је: „Изрекавши ту мисао, он није само дао примат Покрету у односу на Реч већ је изменио смисао веровања у стварање света, приписујући га живој јединки - човеку“.

Мирјана Здравковић, некадашња солисткиња Балета има унутарње, присно, разумевање флуидних збивања у балетском играчу и енергије коју еманира док је повезан са космичким енергијама које пропушта кроз своје тело у надахнућу: „Ако су у играчу усаглашене све контрадикторности микро и макро космоса, он постиже савршенство откривајући у исто време и властито биће и биће света: дах, душу, најзатомљенија, потискивана осећања и мисли. А то значи своје психичко устројство, жеље,

жудње, веровања, снове, заблуде (...) Ако је у стању да се ослободи хегелијанске воље за важношћу и значењем, уколико може да се ослободи ничеанске воље за моћи, ако је способан да одбаци славу и престиж као мотиве (Мага Магазиновић), такав играч је кадар да пренесе другима врцаву радост своје унутарње енергије као манифестације неограничене слободе освојене управо самим чином игре, ради играња. Онда је то чин *de profundis* (из дубина), својствен само људској врсти“.

Уметничка делатност осетљив је организам који се пажљиво негује да би изнедрио високи квалитет. Не можемо а да се не запитамо о будућности уметности, овом приликом, конкретно о балетској. У вези с тим, некадашњи управник Народног позоришта, песник и редитељ, Велимир Живојиновић (1886-1974), писао је: „Позориште ће лутати као сви живи организми, имати боље и горе дане према томе колико му духовне хране буде давала средина (...) Али оно никада неће бити издвојена душевна екипа него ће бити саставни део свега нашег духовног израза у позитивном и негативном смислу. А његов успон или пад зависиће увек првенствено од тога хоће ли духовне вредности у друштву бити на високој или на ниској цени“.

■ Сања Милосављевић ■

ФЕЉТОН: СТО ГОДИНА БАЛЕТА НАРОДНОГ ПОЗОРИШТА У БЕОГРАДУ (5)

Прва декада постојања

Балетски репертоар заступљен у првој декади постојања балетског ансамбла Народног позоришта у Београду (1923-1933) садржавао је оне балетске наслове, које бисмо, можда, најмање очекивали у овом раздобљу. Реч је о четири класична балета која чине тзв. „гвоздени“ балетски репертоар - онај неопходни услов за достизање ранга респектабилне балетске трупе и незаобилазни део сваке професионалне биографије истакнутих балетских уметника, до дана данашњег. Ако имамо у виду да је у првој сезони свога постојања београдски Балет бројао свега 22 члана, намеће се питање: како је, уопште, било могуће да се, већ у наредним сезонама, балетски ансамбл упусти у тако неизвесан, никад опробан и ванредно захтеван техничко-уметнички подухват, какав несумњиво чини постављање на сцену балета *Лабудово језеро* 1925, *Жизела* 1926. и 1931, *Зачарана лепотица* 1927. и *Дон Кихот* 1931. године. Одговор пружа уметничко деловање Јелене Пољакове, прве примабалерине у историји београдског Балета, кореографа, маестрал-

ног педагога и првог руководиоца балетског ансамбла Опере Народног позоришта. Будући да је њена поставка балета *Силфиде* и *Шехерезада*, у кореографији Фокина, 19. марта 1923. године означила почетак самосталног деловања Балета наше националне позоришне куће, повод је да, макар у најкраћим цртама, погледамо у правцу свестраног и далекосежног рада ове руске уметнице. Шта је то што је Јелена Пољакова собом донела овој средини, а шта је оно што је, заувек напустивши Београд 1943. године, оставила у аманет овдашњој балетској уметности?

Као некадашња истакнута ученица Царске балетске школе у Санкт Петербургу, а потом и прва солисткиња знаменитог Маријинског театра, у коме је у периоду од 1902. до 1918. године тумачила улоге које се данас сврставају у најзначајније улоге класичног балетског наслеђа, Пољакова је у Београд донела оно што је за балетску уметност толико драгоцен: познавање, и то до најситнијих детаља, оригиналних кореографија легендарних стваралаца, попут Горског и Иванова. Директно сарађују-

ћи са Маријусом Петипом и Михаилом Фокином, који спадају у ред највећих кореографских мајстора свих времена, креирала је улоге под њиховим менторством, да би, нешто касније, обојица у својим мемоарима, са изразитим поштовањем, апострофирали њену уметничку личност. Била је то уметница која се, заједно са Аном Павловом, придружила трупи *Ballets Russes* Сергеја Дјагиљева, током гостовања ове трупе у Паризу 1910. и 1911. године, убрзо постајући једна од њених водећих солисткиња. Дакле, у културни живот наше престонице ушетао је уметничка личност светског реномеа, захваљујући којој се београдска публика, те 1923. године, готово ексклузивно, сусрела са поуздано и верно пренесеним кореографским оригиналима помених ремек-дела.

Сдруге стране, Пољакова је Београду великодушно предала класично балетско образовање учинивши, на тај начин, уопште могућим настајак, а онда и развитак балетске уметности на овом простору. По доласку у Београд 1922. године именована је за професора класичног балета у новооснованој Глумач-

Јелена Пољакова, као чланица трупе *Ballets Russes* у улози Мирте у балету *Жизела*, Париз, 1910.

ко-балетској школи, у којој ће ради-ти до њеног гашења, 1927. године. Паралелно са овим педагошким ангажманом, 1923. године отвара и своју школу Јелена Пољакова, прву приватну школу овог профила у нашој средини, у којој ће низати велике педагошке успехе, а од 1937. класичан балет ће предавати и на Балетском одсеку Средње музичке школе. Тиме се сврстала међу

најзаслужније уметнике у домену формирања нашег професионалног играчког кадра, а њен дугогодишњи студиозан, строг и предан педагошки рад, по методологији рада руске балетске школе, фундаирао је систематичну класичну балетску едукацију у нашој средини. То је и јавно препознато, па је у штампи 1927. године уприличен посебан осврт на њен неизмерно велики допринос развијању балетског подмлатка, управо захваљујући коме је наш балетски ансамбл био кадар да, на прописан начин, изнесе помену-та остварења класичног балетског репертоара, а том низу свакако треба додати и балет *Рајмонда*, изведен 1928. године, прави бисер класичне балетске литературе. Током 20 година рада у својој школи, балетском ансамблу Народног позоришта сваке је године „испоручивала“ формиране балетске уметнике, међу њима и уметнике са потоњим истакнутим међународним каријерама, попут Пие и Пина Млакара, Наде и Анђе Аранђеловић, Бориса Пилата, Димитрија Парлића, као и Vere Костић и других, док се Наташа Бошковић, током читаве своје каријере, кроз заједнички рад непрекидно усавршавала и грађење нових улога поверавала поузданом и неприкосновеном педагошком оку Јелене Пољакове.

(наставиће се)

■ Милена Јауковић ■

ВЕЉКО МИЋУНОВИЋ, РЕДИТЕЉ ПРЕДСТАВЕ „ОЧЕВИ И ОЦИ“, ПО ИСТОИМЕНОМ РОМАНУ СЛОБОДАНА СЕЛЕНИЋА

Митска прошлост није вреднија од садашњице, а још мање од будућности

Оно што је за мене савремено у Селенићевом роману, а веома је важно за драматизацију је, заправо, та располућеност коју све време осећам, као и неприлагођеност различитостима и широка прича о наслеђу. Наслеђу нових генерација. Идентитетском, идеолошком. Ископавању прошлости која нас непрестано прогони. Која се и злоупотребљава. Ово је, према мом мишљењу, једна дубоко интимна и веома емотивна породична драма. У том смислу, кроз представу бих, пре свега, желео да испричамо причу о престанку једне лозе”, каже за

„Позоришне новине“ Мићуновић, по годинама млад, али по редитељском стажу већ поприлично искусан редитељ, са више значајних представа, али и признања од којих се посебно издваја Специјална Стеријина награда за режију.

Открива нам да му је у раду на представи посебно интригантно то „прво лице из којег Селенић расписује сложу романескне исповест”.

„За мене је то и једно Селенићево бизарно и узбудљиво сведочење о самом себи. Уједно, тај *расподијски* терен романа објективно је велики изазов за савремену драматизацију. Тако се наш текст за представу испоставља на плану интими крхотина присећања, преиспитивања, жеље за заборавом, патње самотности и отуђености... А тематски, ту смо где јесмо - актуелно данас, у шизофре-

ничној балканској *нашости*. Селенићев главни јунак је у великој мери заробљен, заустављен, неодлучан. Његово епско и лирско мушко *ја* преиспитује се иритирано унутрашњим егзилом и у друштвеном контексту и у најдубљим слојевима властитог бића. Врло је жив и близак нам је до бола, па и смеха...”, сматра Мићуновић коме ће ово, после Камејевог „Неспоразума” (2011), бити друга режија у Народном позоришту у Београду.

Детаљ са прве читаће пробе представе „Очеви и оци”

Роман „Очеви и оци”, проткан изузетним емоционалним набојем, синтетизује национално искуство и успоставља рационалан поглед према корпусу тема које се најчешће јављају у промишљању статуса српске реалне и митске ситуације. Иако не прихвата романтизовање прошлости, Селенић такву прошлост не презире, нити је оспорава... Кроз судбину породице београдских интелектуалаца Медаковића, у периоду од 1890. до краја Другог светског рата,

1945. године, један од наших најзначајнијих драмских писаца, који је кроз своја дела промовисао грађанско друштво, даје приказ тадашње српске историје, из перспективе грађанске елите тог времена.

„Три генерације Медаковића сударају се у комешању времена и простора. Та историјска разгледница су наши мртви очеви и оци, наше разнородно и разроко духовно, интелектуално, идеолошко наслеђе. Проблематизујемо идентитет као

важније ко си и какав си *ти*, односно ко сам и какав сам *ја*. Тако је ту и на терену драме распада породице и нестанка породичне лозе и драме угрожене интими индивидуе и кривице која се тегли из генерације у генерацију, до данашњих дана”, сматра Мићуновић.

„У фокусу представе биће управо оно што нас на тематском плану јасно опомиње: да конзервативни идеолошко – политичко – културолошки наратив затвореног друштва и наратив оног другог, либерално отвореног друштва, обликују нашу цивилизацију одувек. Да не живимо најалост ништа посебно ново, али сведочимо томе наново. И да митска прошлост није вреднија од садашњице, а још мање од будућности. Да идентитет није нешто заувек дато и у камену обликовано, а за шта га проглашавају ултратрадиционалисти, баш као што није ни оно лако променљиво и конфекцијско у шта верују ултралиберали. То би могло бити оно што базично покреће нашу позоришну машину *Очеви и оци*. У неку руку, један специфични позоришни пастиш који нас окупира на трагање за изразом на сцени и, који, верујем, нуди комуникацију и дејство у театру”, поручује Вељко Мићуновић који је позоришну режију дипломирао на београдском Факултету драмских уметности, у класи професора Егона Савина. На разним сценама у Србији и Црној Гори режирао је представе - „Урнебесна трагедија”, „Смрт трговачког путника”, „Гозба”, „Kafka machine”, „Демократија”, „Радничка хроника”...

■ Микојан Безбрадица ■

IN MEMORIAM: СЛАВКО МИЛАНОВИЋ (1951 – 2023)

Врсни позоришни зналац, човек великог и племенитог срца

Некадашњи директор Дrame и дугогодишњи драматург Народног позоришта Славко Милановић преминуо је 7. фебруара у Београду, после дуге и тешке болести, у 72. години.

Памтићемо га као врсног позоришног зналаца, али и веома драгог, ненаметљивог, одмереног и достојанственог човека великог и племенитог срца.

Рођен је 29. септембра 1951. године, у месту Улог, општина Калиновик.

Дипломирао је Општу књижевност и театрологију на Филозоф-

ском факултету у Сарајеву.

Похађао је постдипломске студије на Филолошком факултету у Београду и на Институту за драму и театар у Лођу (Пољска), а у оквиру студијских боравака био је у Великој Британији и САД.

Од 1975. године био је драматург, а од 1986. до 1992. уметнички руководилац и директор сарајевског „Камерног театра 55”.

У југословенским часописима и зборницима објавио је већи број драматуршких анализа, студија и есеја о теми позоришта, филма и телевизије (десетак година био је стални ТВ критичар сарајевске ревије „Одјек”), те позоришних и

телевизијских критика и приказа.

Аутор је више радио драма од којих су најпознатије „Соба”, „Концерт за Регину Олсен”, „Quid n̄tis” и „Рибљи плес”.

Писао је телевизијске сценарије „Заједно”, „Будите исти за двадесет година” и „Перспектива рајског дола” за ТВ Сарајево, те „Настајање/Нестајање” за ТВ Београд.

Телевизијска драма „Будите исти за двадесет година” адаптирана је и изведена у Народном позоришту у Зеници.

У периоду од 1994. до 1996. године режирао је „Голи живот”, првуиграну телевизијску серију у Републици Српској, а од 1995. до 2000. године

био је ангажован у „Срна филму” као продуцент и уметнички саветник.

За документарни филм „Повратак јужним планинама” (у продукцији „Срна филма”) добио је Награду за најбољи етнолошки филм на Међународном фестивалу МЕФЕСТ, одржаном 1999. године на Златибору.

Током 2000. године запослио се као драматург Народног позоришта у Београду у којем остаје све

до пензионисања.

У периоду од 2001. до 2005. године с великим успехом је обављао функцију директора Дrame Народног позоришта, а три представе из његовог мандата - „Хасанагиница” (2001), „Велика драма” (2002) и „Госпођа министарка” (2004) и

даље су на редовном репертоару.

За Дан Народног позоришта 22. новембра 2016. године Милановићу је уручен Печат Народног позоришта који се додељује поводом посебног доприноса животу и раду Куће.

Сахрањен је 11. фебруара на Новом гробљу у Београду, а три дана касније, одржана је комеморација на Сцени „Раша Плаовић”.

■ Р.П.Н. ■

ОДЛИКОВАЊА ПОВОДОМ СРЕТЕЊА

Поводом Дана државности Републике Србије, председник Александар Вучић уручио је 15. фебруара одликовања заслужним појединцима и институцијама, међу којима су, осим Балета Народног позоришта у Београду и двоје наших истакнутих уметника - Радмила Живковић и Константин Костјуков. Првакиња Дrame Народног позоришта Радмила Живковић добила је Сретењски орден другог степена за нарочите заслуге у јавним и културним делатностима, посебно у области глуме. У изјави медијима казала је да је поносна на себе и све што је постигла, као и да је пресрећна и захвална на признању које је добила, али „због узбуђења још увек није свесна значаја самог признања“. „Без обзира на то што сам јавна личност, скромно сам живела и све што сам имала сам давала уз своју професију и схватала је најозбиљније могуће“, казала је госпођа Живковић која на сцени Народног позоришта тренутно игра у представама „Ожалошћена породица“ (Симка), „Иранска конференција“ (Ема Шмит Паулсен), „Хасанагиница“ (Мајка Хасанагина), „Госпођа министарка“ (Живка), „Магбет“ (Вештица)... Некадашњи првак и директор Балета Народног позоришта Константин Костјуков одликован је Златном медаљом за изузетне заслуге и постигнуте резултате у области балетске уметности.

Р.П.Н.

УЧЕШЋА НА ФЕСТИВАЛИМА

Крајем марта и почетком априла, три представе Народног позоришта у Београду учествоваће у главним програмима позоришних фестивала у Јагодини и Пожаревцу. Комад „Ситнице које живот значе“, по истоименом бестселеру једног од најпопуларнијих италијанских писаца данашњице Лоренца Маронеа, у драматизацији Ђорђа Косића и режији Андреја Носова, биће изведен 24. марта на Данима комедије у Јагодини. Главну улогу тумачи Младен Андрејевић, а у подели су и Нела Михаиловић, Вања Ејдус, Душан Матејић, Нина Нешковић и Раде Ђосић. Драма „Године врана“, по тексту и у режији Синише Ковачевића, биће изведена 5. априла на „Данима Миливоја Живановића“ у Пожаревцу. У овој представи која на аутентичан начин говори о животу Београда и Београђана током Првог светског рата, играју Калина Ковачевић, Александар Срећковић/ Бранислав Томашевић, Петар Стругар, Љиљана Благојевић, Соња Колачарић, Хаџи Ненад Маричић/ Бојан Кривокапић, Миодраг Кривокапић, Владан Гајовић, Лепомир Ивковић... Дан касније, на истом фестивалу, учествоваће и Шекспиров „Магбет“, у режији Јагоша Марковића. Главне улоге поверене су Небојши Дугалићу (Магбет) и Наташи Нинковић (Леди Магбет), а у подели су и Александар Срећковић, Радмила Живковић, Александра Николић, Ивана Шћепановић, Бранислав Лечић, Вучић Перовић, Петар Стругар, Данило Лончаревић, Јован Јовановић, Огњен Малушић...

Р.П.Н.

БАЛЕТ ГОСТОВАО У БЕЧУ НА СВЕТОСАВСКОМ БАЛУ

Балет Народног позоришта у Београду учествовао је 10. фебруара на 24. Светосавском балу у дворцу Хофбург у Бечу. Ова манифестација представља најпрестижније окупљање српске заједнице у Аустрији са циљем повезивања две културе. Ансамбл Балета Народног позоришта у Београду извео је „Валцер цвећа“ из балета „Крцко Орашчић“ и део из балета „Ко то тамо пева“.

Р.П.Н.

НИНА НЕШКОВИЋ, ЈЕДНА ОД ЈУНАКИЊА ПРРЕДСТАВЕ „НАШ РАЗРЕД“, ПО ТЕКСТУ ТАДЕУША СЛОБОЂАНЕКА, У РЕЖИЈИ ТАТЈАНЕ МАНДИЋ РИГОНАТ

Они који не памте прошлост, осуђени су да је понављају

Млада и веома талентована глумица Нина Нешковић, одавно стална чланица ансамбла Дrame Народног позоришта у Београду, ускоро ће на матичној сцени заиграти у новој представи. Реч је о „Нашем разреду“, потресном комаду насталом (по стварном догађају) из пера Тадеуша Слобођанека у којем савремени пољски аутор отвара питање фашизма и страшних злочина, као и универзалног трагања за истином и правдом. Премијера ове драме, у адаптацији и режији Татјане Мандић Ригонат, планирана је током априла на Сцени „Раша Плаовић“, а у ансамблу, осим наше саговорнице, налазе се, такође млади и већ доказани, глумци Сузана Лукић, Јелена Благојевић, Вучић Перовић, Недим Незировић, Петар Стругар, Данило Лончаревић, Драган Секулић, Душан Матејић и Јован Јовановић.

„Тема је веома тешка, болна, узнемирујућа... и не можеш, када се сретнеш са њом, да не застанеш и не размислиш о свему томе и запиташ се“, каже у разговору за „Позоришне новине“ Нина Нешковић и додаје: „После првог читања текста појавила се брига у смислу како све то поставити на сцену. Нимало лак и једноставан задатак, а, притом, уз њега иде и велика одговорност. Срећом, имамо сјајну екипу, на челу са дивном редитељком Тањом Мандић Ригонат, тако да су ствари веома брзо дошле на своје место. Све је на нашој страни и на добром смо путу да оживимо и испричамо ову истиниту, застрашујућу причу“.

Слобођанек у „Нашем разреду“, пратећи судбину десеторо другара, католика и Јевреја,

који похађају исто одељење у сеоској школи у Јебвабнеу, 1941. године, у освит рађања фашизма у Европи, преиспитује зло које људима замрачи умове, претварајући их у најгоре злочинце, спремне да убију и оне с којима су до јуче живели и били пријатељи...

Као и свако велико дело, тако и ово одише ванвременским универзалним темама којима се бави, наравно уз опалесцентност комада која је, заиста, изражена веома дубоко. Јер, није само потресна ситуација у којој су се ти људи нашли; потресно је што су то људске приче, трагедије и судбине које се могу наћи свуда у свету, па и код нас. Живимо у тренутку у којем су рат, убиства, мржња, национализам... свеprisутни што даје простор за рађање фашизма у свим сферама. Веома је важно говорити о томе и сећати се, јер, као што је некад давно рекао амерички филозоф шпанског порекла Џорџ Сантајана, „они који не памте прошлост, осуђени су да је понављају“.

Ово ће бити ваша четврта представа у Народном позоришту у којем сте дебитовали пре три и по године као Хелена у „Сну летње ноћи“. Уследиле су, потом роле у „Рату и миру“ (Соња) и „Ситницама које живот значе“ (Ема). Колико су вам блиске поменуте јунакиње?

Све су оне део мене и мог емоционалног искуства. Неке су мање или више сличне мом карактеру, али, да бих уопште могла да их тумачим, морала сам да их разумем. Тако се и родила блискост, па и тамо где су лична искуства изостала. Имала сам, заиста, срећу да ме, у свим тим процесима, дочекају дивне, старије колеге. Не само да су ми давале „ветар у леђа“, него сам од њих и много тога научила.

Јесенас, почетком ове сезоне, примљени сте у стални ангажман ансамбла Дrame Народног позоришта...

Велика је част бити део овакве институције и још већа одговорност. Надам се да ћу успети да оправдам указано поверење и да ћу, заједно са осталим младим колегама, наставити континуитет, добро познате, традиције квалитета ове Куће.

Какав би репертоар волели да играте?

Волим изазове и све оно што позива на промишљање и комплексније, обухватније бављење темама које радимо. Не бих делила репертоар на класични и савремени. Важно је разумети ликове које тумачимо и покренути гледаоце у сали на размишљање, макар и само једног. То је наша мисија са сцене, без обзира на то којим се темама у том тренутку бавимо.

Практично сте, још увек, на почетку каријере, а у својој колекцији, уз више значајних признања, већ имате и оно најугледније у области позоришне уметности у Србији – Стеријину награду...

Када сам је добила, била сам, наравно, срећна, али и затечена - највише због тренутка у којем ми се догодила. Јер, нисам имала толико позоришног искуства, али сам, истовремено, осетила и огромну одговорност да још више и посвећеније радим. Глума није такмичење, па, самим тим, и награде доживљавам као потврду да сам на добром путу и да могу још боље. Тимски рад и колективна игра рађају уметност; увек се сетим речи мог професора Драгана Петровића да само кад се трудимо да наш партнер на сцени буде бољи од нас, знамо да смо на путу да и ми будемо добри.

■ Микојан Безбрадица ■

IN MEMORIAM: БРЕДА КАЛЕФ (1930 – 2023)

Суверена господарица оперских сцена

Прослављена српска уметница, некадашња првакиња Опере Народног позоришта Бреда Калев Симоновић, преминула је 13. фебруара у Београду, у 93. години.

Након дипломирања на Музичкој академији у класи професорке Злате Ђунђенац, одлази у Италију на усавршавање код Марије Карбоне.

Више од три деценије, својим непресушним талентом, огромном харизмом и раскошним гласом мецосопрана подједнако је освајала срца публике и стручне критике, суверено господарећи оперским сценама, не само у Србији и бившој Југославији, него и широм Европе и света.

Током блиставе каријере одиграла је 61 премијерну улогу, као и 710 представа у Београду и 242 на гостовању.

На сцени Народног позоришта дебитовала је 1960. године улогом Мерцедес у Бизеовом ремек-делу „Кармен“, у којем је касније, с великим успехом, певала и

насловну улогу.

Већ наредне године, примљена је у стални ангажман оперског ансамбла националног театра у којем остаје пуне три деценије, све до пензионисања, 1991. године. Веома брзо је избила у први ред најзначајнијих првака Опере који су својим наступима у земљи и иностранству обележили најзначајнији период у историји Опере Народног позоришта.

Певала је све најзначајније улоге мецосопранског фаха у делима руских, француских, италијанских, енглеских и домаћих композитора.

Паралелно са уметничким ангажманима у матичном театру, успешно је градила и међународну каријеру у оквиру које је, већ 1964. године, добила први велики инострани уговор у Оперу Тел Авива. На тој сцени, са славним Пла-

сидом Домингом, имала је укупно 92 наступа у представама „Кармен“, „Мадам Батерфлај“, „Евгеније Оњегин“ и „Кавалерија рустикана“.

Гостовала је самостално или са ансамблима Опере Народног позоришта широм света, као и у свим већим градовима некадашње Југославије.

Учествовала је и на бројним концертима, самостално или са југословенским хорovima у земљи и иностранству.

Њене креације су сачуване на плочама, компакт дисковима и видео снимцима концертних наступа и представа.

Пре почетка уметничке каријере бавила се активно стоним тенисом, а веома успешно је играла и бриџ, за шта је награђивана.

За свој уметнички рад добила је бројна значајна признања: Плакета Народног позоришта у Београду, Печат Народног позоришта,

Награда Народног позоришта за најбоља годишња извођења за Ђеку у *Ђоконди* Амилкаре Понкијелија и Мајку Југовића у *Отаџби-*

ни Петра Коњовића. Добитница је Националног признања за врхунски допринос култури Републике Србије, а 2021. добила је Златну медаљу за заслуге којом ју је одликовао председник Републике Србије Александар Вучић.

Фондација која носи њено име установила је 2016. године Награду „Бреда Калев“ која се додељује за најбоље интерпретирани мецосопранску улогу у претходној сезони на сцени Народног позоришта у Београду.

Поводом смрти Бреде Калев, сахрањене 20. фебруара у Алеји заслужних грађана на Јеврејском гробљу у Београду, телеграме саучешћа упутили су, између осталих, председник Србије Александар Вучић и потпредседница Владе и министарка културе Маја Гојковић.

Комеморације, по жељи породице, неће бити, а 1. марта (19,30) на Великој сцени Народног позоришта, извођење Вердијевог „Трубадура“ биће посвећено овој величанственој уметници.

■ М.Б. ■

СЛАВИМО ОПЕРУ; ОБЕЛЕЖЕНО 103. ГОДИНЕ ОД ПРВЕ ПРЕДСТАВЕ У НАРОДНОМ ПОЗОРИШТУ У БЕОГРАДУ

Опера као и сва уметност, чини живот смисленим

Поводом 103. рођендана Опере Народног позоришта у Београду, многобројна публика била је у прилици да

тог дана, 11. фебруара, ужива у специјално припремљеном рођенданском програму. Тачно у подне, отпочела су „Отворена врата“ (улаз је био бесплатан), а посетиоци су уз уметничког директора Опере Николу Мијаиловића, примадону Јадранку Јовановић и медијатора програма Драгана Стевовића могли да чују бројне занимљивости у вези са историјом Опере Народног позоришта у Београду.

„Даворин Ленко написао је највише првих комада за певање у Народног позоришту. Иначе, некада је позоришни оркестар изводио арије или увертире пре и после представа и у паузама... Немачко-аустријски модел државног позоришта, по ком су у театру три ансамбла – драмски, оперски и балетски, показао се добрим у нашем националном театру који траје више од 150 година“, подсетио је, између осталог, Стевовић.

Детаљ са „Отворених врата“

Иван Томашев и Александра Ангелов

Никола Мијаиловић, који је још као дете дебитовао у Народног позоришту малом улогом унука у Коњовићевој опери „Отаџбина“, а у међувремену је остварио веома богату и успешну међународну каријеру, поручио је да опера као и сва уметност чини живот смисленим.

Примадона Јадранка Јовановић казала је публици како сматра да се успешним људима, из било које сфере, наизглед сама отварају многа врата, али да то никако није судбински или случајно: „Да је

Розине у *Севиљском берберину* у овом театру добила сам јер се разболела примадона и мислила сам да је то случајно. Ипак, у овом ансамблу не бих остала до данас, с поносом тврдим, да нисам давала све од себе и да то није запажено“.

У наставку програма, посетиоци су у сали на петом спрату погледали део пробе за оперску представу, а након тога, у фоајеу Друге галерије, уз слављенички шампањац, уживали су у неким

од популарних арија у извођењу полазника Оперског студија „Борислав Поповић“.

Увече, на Великој сцени, изведена је опера Жила Маснеа „Дон Кихот“, под диригентском управом Ђорђа Станковића у режији Иване Драгутиновић Маричић.

да током месеца погледа и „Кармен“, „Тоску“, „Аиду“...

Вечерас, 25. фебруара, од 19,30 часова, на репертоару Велике сцене је Вердијева „Травијата“.

Подсећања ради, Опера Народног позоришта отпочела је своју самосталну делатност 1919. године, а прва представа новоформираног ансамбла – „Мадам Батерфлај“ Ђакома Пучинија, премијерно је изведена 11. фебруара 1920.

године, са Јеленом Ловшинском у насловној улози.

Тај датум је усвојен као званични почетак рада Опере Народног позоришта у Београду.

Премијера је одржана у привременој сали у „Мањезу“, јер реконструкција зграде „Код Споменика“ још није била завршена.

Дириговао је Станислав Бинички, режију је урадио Војислав Турински, а сценограф је био наш чувени сликар Јован Бијелић.

Представа је у континуитету играна све до Другог светског рата, више од 150 пута.

■ Р.П.Н. ■

Никола Мијаиловић, Јадранка Јовановић и Драган Стевовић

Насловну улогу тумачио је Иван Томашев, Санчо Панса био је Михаило Шљивић, а Дулсинеју је дочарала Александра Ангелов.

Иначе, цео фебруар у Народног позоришту се одвија у славу опере, а публика је била у прилици

МАРТ 2023.

СЕЗОНА 2022/23.

ВЕЛИКА СЦЕНА

СРЕ. 01.	ТРУБАДУР опера Ђузепе Вердија, представа посвећена првакињи Опере Бреди Калеф	од 19.30
ЧЕТ. 02.	ГОДИНЕ ВРАНА драма Синише Ковачевића	од 19.30
ПЕТ. 03.	ДЕЦА опера у 17 песама на музику Ирене Поповић, по роману Милене Марковић	од 19.30
СУБ. 04.	АИДА опера Ђузепе Вердија	од 19.00
НЕД. 05.	РАТ И МИР драматизација Федора Шилија, по роману Л. Н. Толстоја	од 19.30
ПОН. 06.	ДАМА С КАМЕЛИЈАМА драма Александра Диме Сина	од 19.30
СРЕ. 08.	ТУРАНДОТ опера Ђакома Пучинија	од 19.30
ЧЕТ. 09.	ГОДИНЕ ВРАНА драма Синише Ковачевића	од 19.30
ПЕТ. 10.	РАТ И МИР драматизација Федора Шилија, по роману Л. Н. Толстоја	од 19.30
НЕД. 12.	МАГБЕТ трагедија Вилијама Шекспира	од 19.30
ПЕТ. 17.	СВЕЧАНА АКАДЕМИЈА поводом обележавања годишњице погрома на Косову и Метохији	од 20.00
НЕД. 19.	ГУСАР/LE CORSAIRE - ПРЕМИЈЕРА балет на музику Адолфа Адама и групе композитора, у ЧАСТ СТОГОДИШЊИЦЕ БАЛЕТА НАРОДНОГ ПОЗОРИШТА	од 19.30
ПОН. 20.	ГЛАС ПРОЛЕЋА Концерт иранске традиционалне музике	од 19.00
СРЕ. 22.	АИДА опера Ђузепе Вердија	од 19.00
ЧЕТ. 23.	ГУСАР/LE CORSAIRE балет на музику Адолфа Адама и групе композитора	од 19.30
СУБ. 25.	КАРМЕН опера Жоржа Бизеа	од 19.00
УТО. 28.	ГУСАР/LE CORSAIRE балет на музику Адолфа Адама и групе композитора	од 19.30
СРЕ. 29.	ГУСАР/LE CORSAIRE балет на музику Адолфа Адама и групе композитора	од 19.30
СУБ. 01.	СЕВИЉСКИ БЕРБЕРИН опера Ђоакина Росинија, гостује Национална опера и балет Републике Северне Македоније	од 19.30
УТО. 04.	ОЧЕВИ И ОЦИ / ПРЕМИЈЕРА драма Слободана Селенића	од 19.30

АПР

ДОГАЂАЈИ

01. 03. ТРУБАДУР, опера Ђузепе Вердија, представа посвећена првакињи Опере Бреди Калеф, у 19.30 часова, Велика сцена

05. 03. УСПОМЕНЕ САРЕ БЕРНАР, драма Џона Марела, копродукција Херцегновског позоришта и ЈУГ „Херцег festa“, у 20.30 часова, Сцена „Раша Плаовић“

06 и 07. 03. ШТО НА ПОДУ СПАВАШ, драма Дарка Цвијетића, у драматизацији Кокана Младеновића, гостује СНП, у 20.30 часова, Сцена „Раша Плаовић“

11. 03. СЕСТРА АНЂЕЛИКА, опера Ђакома Пучинија, гостује Оперски студио Факултета музичке уметности у Београду, у 20.30 часова, Сцена „Раша Плаовић“

17. 03. СВЕЧАНА АКАДЕМИЈА, поводом обележавања годишњице погрома на Косову и Метохији, у 20 часова, Велика сцена

19. 03. ГУСАР/LE CORSAIRE - ПРЕМИЈЕРА, балет на музику Адолфа Адама и групе композитора, у ЧАСТ СТОГОДИШЊИЦЕ БАЛЕТА НАРОДНОГ ПОЗОРИШТА, у 19.30 часова, Велика сцена

20. 03. ГЛАС ПРОЛЕЋА, концерт иранске традиционалне музике, у 19 часова, Велика сцена

31. 03. ЗАБОРАВЉЕНИ ШЕКСПИР, гостује Факултет савремене уметности (проф. Хаџи Ненад Маричић) и ансамбл VisAntique (проф. Јелена Теофиловић), у 20.30 часова, Сцена „Раша Плаовић“

01. 04. СЕВИЉСКИ БЕРБЕРИН, опера Ђоакина Росинија, гостује Национална опера и балет Републике Северне Македоније, у 19.30 часова, Велика сцена

04. 04. ОЧЕВИ И ОЦИ / ПРЕМИЈЕРА, драма Слободана Селенића, у 19.30 часова, Велика сцена

СЦЕНА „РАША ПЛАОВИЋ“

СРЕ. 01.	СИТНИЦЕ КОЈЕ ЖИВОТ ЗНАЧЕ по тексту Лоренца Маронеа	од 20.30
ЧЕТ. 02.	МАЛИ БРАЧНИ ЗЛОЧИНИ драма Ерика Емануела Шмита	од 20.30
СУБ. 04.	УСПАВАНКА ЗА АЛЕКСИЈУ РАЈЧИЋ драма Ђорђа Косића - титловано на енглески језик	од 20.30
НЕД. 05.	УСПОМЕНЕ САРЕ БЕРНАР драма Џона Марела, копродукција Херцегновског позоришта и ЈУГ „Херцег festa“	од 20.30
ПОН. 06.	ШТО НА ПОДУ СПАВАШ драма Дарка Цвијетића, у драматизацији Кокана Младеновића, гостује СНП	од 20.30
УТО. 07.	ШТО НА ПОДУ СПАВАШ драма Дарка Цвијетића, у драматизацији Кокана Младеновића, гостује СНП	од 20.30
СРЕ. 08.	ЖЕНСКИ ОРКЕСТАР комедија Жана Ануја	од 20.30
СУБ. 11.	СЕСТРА АНЂЕЛИКА опера Ђакома Пучинија, гостује Оперски студио Факултета музичке уметности у Београду	од 20.30
НЕД. 12.	ГОСПОЂА АЈНШТАЈН драма Снежане Ђинђић - титловано на енглески језик -	од 20.30
ПОН. 13.	ЗЛИ ДУСИ Тања Мандић Ригонат, по роману Ф. М. Достојевског	од 20.30
УТО. 14.	СИТНИЦЕ КОЈЕ ЖИВОТ ЗНАЧЕ по тексту Лоренца Маронеа	од 20.30
ЧЕТ. 16.	БАЛКАНСКИ ШПИЈУН трагикомедија Душана Ковачевића	од 20.30
ПЕТ. 17.	ИРАНСКА КОНФЕРЕНЦИЈА драма Ивана Вирипајева	од 20.30
СУБ. 18.	ИЛУЗИЈЕ комедија Пјера Корнеја	од 20.30
НЕД. 19.	МАЛИ БРАЧНИ ЗЛОЧИНИ драма Ерика Емануела Шмита	од 20.30
УТО. 21.	СИТНИЦЕ КОЈЕ ЖИВОТ ЗНАЧЕ по тексту Лоренца Маронеа	од 20.30
ЧЕТ. 23.	БАЛКАНСКИ ШПИЈУН трагикомедија Душана Ковачевића	од 20.30
СУБ. 25.	ЖЕНСКИ ОРКЕСТАР комедија Жана Ануја	од 20.30
НЕД. 26.	УСПАВАНКА ЗА АЛЕКСИЈУ РАЈЧИЋ драма Ђорђа Косића - титловано на енглески језик	од 20.30
УТО. 28.	ГОСПОЂА АЈНШТАЈН драма Снежане Ђинђић - титловано на енглески језик -	од 20.30
СРЕ. 29.	ВЛАСТ комедија Бранислава Нушића, у адаптацији Милана Нешковића	од 20.30
ПЕТ. 31.	ЗАБОРАВЉЕНИ ШЕКСПИР гостује Факултет савремене уметности (проф. Хаџи Ненад Маричић) и ансамбл VisAntique (проф. Јелена Теофиловић)	од 20.30

ГОСТОВАЊА

08. 03. НОРА - ЛУТКИНА КУЋА, драма Хенрика Ибзена, Подгорица

10. 03. БАЛКАНСКИ ШПИЈУН, трагикомедија Душана Ковачевића, Панчево

22. 03. МАГБЕТ, трагедија Вилијама Шекспира, Нови Сад

24. 03. СИТНИЦЕ КОЈЕ ЖИВОТ ЗНАЧЕ, по тексту Лоренца Маронеа, Фестивал „Дани комедије“, Јагодина

29. 03. ДЕЦА, опера у 17 песама на музику Ирене Поповић, по роману Милене Марковић, Панчево

05. 04. ГОДИНЕ ВРАНА, драма Синише Ковачевића, Фестивал „Дани Миливоја Живановића“, Пожаревац

06. 04. МАГБЕТ, трагедија Вилијама Шекспира, Фестивал „Дани Миливоја Живановића“, Пожаревац

ОПЕРА И ТЕАТАР МАДЛЕНИАНОМ

31. 03. ТУРАНДОТ опера Ђакома Пучинија, у 19.30 часова

ФОАЈЕ II ГАЛЕРИЈЕ

30. 03. ADIO QUERIDA, вече песама - музичко путовање у сефардску културу Шпаније и Португала, у 17 часова